

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: sudija za prethodni postupak

sudija Nikola Giju

Sekretar: Dr Fidelma Donlon

Datum: 26. maj 2022.

Jezik: Engleski

Stepen tajnosti: javno

Javna redigovana verzija odluke o redovnom preispitivanju pritvora Kadrija Veseljija

Specijalizovani tužilac

Džek Smit

Branilac Hašima Tačija

Gregori Kiho

Zastupnik žrtava

Sajmon Loz

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagenda

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ na osnovu člana 41(6), (10) i (12) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 56(2) i 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 5. novembra 2020, po potvrđivanju optužnice (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužnice),² Kadri Veselji (u daljem tekstu: g. Veselji ili optuženi) uhapšen je na osnovu odluke i naloga za hapšenje koje je izdao sudija za prethodni postupak.³

2. Dana 22. januara 2021, sudija za prethodni postupak odbio je zahtev g. Veseljija za privremeno puštanje na slobodu (u daljem tekstu: prva odluka o pritvoru).⁴

¹ KSC-BC-2020-06, F00001, predsednik, Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak, 23. april 2020, javno.

² KSC-BC-2020-06, F00026, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija*, 26. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*. Poverljiva redigovana verzija optužnice zavedena je 19. novembra 2020, F00026/CONF/RED. Javna redigovana verzija zavedena je 30. novembra 2020, F00026/RED. Specijalizovani tužilac je dostavio potvrđenu optužnicu u sklopu podneska F00034, specijalizovani tužilac, *Podnesak o podnošenju potvrđene optužnice i povezani zahtevi*, 30. oktobar 2020, poverljivo, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogima 2 i 3; F00045/A03, specijalizovani tužilac, *Dodatno redigovana optužnica*, 4. novembar 2020, javno; F00134, specijalizovani tužilac, *Manje redigovana verzija redigovane optužnice*, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020, 11. decembar 2020, poverljivo. Još jedna ispravljena manje redigovana optužnica dostavljena je 3. septembra 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (F00455/A01), uz poverljivu redigovanu verziju (F00455/CONF/RED/A01) i javnu redigovanu verziju (F00455/RED/A01). Dana 17. januara 2022, tužilaštvo je dostavilo poverljivu, ispravljenu i manje redigovanu verziju potvrđene optužnice, F00647/A01. Potvrđena izmenjena optužnica zavedena je 29. aprila 2022. (u daljem tekstu: potvrđena optužnica), strogo poverljivo i *ex parte* (F00789/A01), uz poverljivu redigovanu verziju (F00789/A02) i javnu redigovanu verziju (F00789/A05).

³ KSC-BC-2020-06, F00050, sekretar, *Obaveštenje o hapšenju Kadrija Veseljija na osnovu pravila 55(4)*, 5. novembar 2020, javno; F00027/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke po zahtevu za naloge za hapšenje i dovođenje*, 26. oktobar 2020, javno; F00027/A03/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija naloga za hapšenje Kadrija Veseljija*, 26. oktobar 2020, javno.

⁴ KSC-BC-2020-06, F00178, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu Kadrija Veseljija za privremeno puštanje na slobodu*, 22. januar 2021, javno.

3. Dana 30. aprila 2021, Apelacioni sud je potvrdio prvu odluku o pritvoru (u daljem tekstu: prva odluka Apelacionog suda).⁵
4. Dana 2. jula 2021, sudija za prethodni postupak izdao je nalog da se g. Veseljiju produži pritvor (u daljem tekstu: druga odluka o pritvoru).⁶
5. Dana 1. oktobra 2021, Apelacioni sud je doneo odluku po žalbi g. Veseljija na drugu odluku o pritvoru (u daljem tekstu: druga odluka Apelacionog suda),⁷ u kojoj je, između ostalog, vratio drugu odluku o pritvoru sudiji za prethodni postupak na ponovno razmatranje kako bi ovaj ocenio da li policija Kosova realno može da garantuje ispunjenje uslova koje je predložio optuženi ili dodatnih uslova koje sudija smatra neophodnim kako bi se umanjili uočeni rizici.⁸
6. Dana 13. oktobra 2021, sudija za prethodni postupak izdao je nalog sekretaru da dostavi informacije o vazećem režimu pritvora za g. Veseljija u pritvorskoj jedinici Specijalizovanih veća (u daljem tekstu: nalog sekretaru).⁹ Dana 20. oktobra 2021, sekretar je dostavio tražene informacije shodno tom nalogu.¹⁰
7. Dana 26. oktobra 2021, postupajući po nalogu sudije za prethodni postupak,¹¹ policija Kosova je dostavila: (i) informacije o svojim ovlašćenjima i sposobnosti da ograniči kretanje lica koja su uslovno puštena na slobodu, da nadzire i ograniči njihovu komunikaciju, da kontroliše kućni pritvor i garantuje ispunjenje uslova za privremeno puštanje na slobodu, i (ii) informacije o ranijim slučajevima kada je

⁵ KSC-BC-2020-06, IA001/F00005, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o privremenom puštanju na slobodu*, 30. april 2021, javno.

⁶ KSC-BC-2020-06, F00380, sudija za prethodni postupak, *Odluka o preisptivanju pritvora Kadrija Veseljija*, 2. jul 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, F00380/RED.

⁷ KSC-BC-2020-06, IA008/F00004, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o preisptivanju pritvora*, 1. oktobar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA008/F00004/RED.

⁸ Druga odluka Apelacionog suda, stavovi 51-53.

⁹ KSC-BC-2020-06, F00522, sudija za prethodni postupak, *Nalog sekretaru da dostavi informacije o režimu pritvora*, 13. oktobar 2021, poverljivo, stav 7.

¹⁰ KSC-BC-2020-06, F00536, sekretar, *Podnesak Sekretarijata shodno nalogu da dostavi informacije o režimu pritvora (F00522)*, 20. oktobar 2021, poverljivo.

¹¹ KSC-BC-2020-06, F00513, sudija za prethodni postupak, *Nalog policiji Kosova da dostavi informacije*, 8. oktobar 2021, javno, sa jednim poverljivim prilogom.

garantovala ispunjenje uslova za privremeno puštanje na slobodu ili pritvor lica optuženih za teška krivična dela (u daljem tekstu: podnesak policije Kosova).¹²

8. Dana 23. novembra 2021, sudija za prethodni postupak doneo je odluku u kojoj je potvrdio drugu odluku u pritvoru u pogledu spornog pitanja koje mu je Apelacioni sud vratio na razmatranje i, pored toga, izdao nalog da se g. Veseljiju produži pritvor na osnovu redovnog preispitivanja pritvora (u daljem tekstu: treća odluka o pritvoru).¹³

9. Dana 3. decembra 2021, odbrana g. Veseljija (u daljem tekstu: odbrana) uložila je žalbu na treću odluku o pritvoru.¹⁴

10. Dana 15. decembra 2021, postupajući po zahtevu, između ostalih, g. Veseljija, koji se takođe odrekao prava da se njegov pritvor preispita pre isteka krajnjeg roka od dva meseca predviđenog u članu 41(10) Zakona i pravilu 57(2) Pravilnika, sudija za prethodni postupak je rok u kojem g. Veselji trebalo da dostavi svoje izjašnjenje o produženju pritvora pomerio na deset dana po uručenju obaveštenja o odluci panela Apelacionog suda po žalbi koju je g. Veselji uložio na treću odluku o pritvoru.¹⁵

11. Dana 31. marta 2022, Apelacioni sud je potvrdio treću odluku o pritvoru (u daljem tekstu: treća odluka Apelacionog suda).¹⁶

¹² KSC-BC-2020-06, F00548, Generalna direkcija policije Kosova, *Odgovor na zahtev broj KSC-BC-2020-06 od 13. oktobra 2021*, 26. oktobar 2021, poverljivo. Prevod datog podneska na engleski jezik dostavljen je 3. novembra 2021, F00548/eng.

¹³ KSC-BC-2020-06, F00576, sudija za prethodni postupak, *Odluka po vraćenju odluci o preispitivanju pritvora i o redovnom preispitivanju pritvora Kadrija Veseljija*, 23. novembar 2021, poverljivo. Javna redigovana verzija odluke doneta je 8. decembra 2021, F00576/RED.

¹⁴ KSC-BC-2020-06, IA014/F00004, odbrana g. Veseljija, *Žalba Veseljijeve odbrane na odluku po vraćenju odluci o preispitivanju pritvora i o redovnom preispitivanju pritvora Kadrija Veseljija*, 3. decembar 2021, poverljivo, sa javnim prilogom 1. Javna redigovana verzija zavedena je 6. januara 2022, IA014/F00004/RED.

¹⁵ KSC-BC-2020-06, transkript zasedanja, 15. decembar 2021, javno, str. 763, red 6, do str. 764, red 4.

¹⁶ KSC-BC-2020-06, IA014/F00008, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku po vraćenju odluci o preispitivanju pritvora i o redovnom preispitivanju pritvora*, 31. mart 2022, poverljivo. Javna redigovana verzija odluke donesena je istog dana, IA014/F00008/RED.

12. Dana 7. aprila 2022, na zahtev odbrane,¹⁷ sudija za prethodni postupak odložio je do 22. aprila 2022. rok za dostavljanje izjašnjenja o pitanju da li i dalje postoje razlozi da se g. Veseljiju produži pritvor.¹⁸

13. Dana 2. maja 2022, budući da je odbrana odlučila da ne dostavi izjašnjenje u predviđenom roku, tužilaštvo je predalo svoje izjašnjenje o preispitivanju pritvora g. Veseljija (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva).¹⁹ Odbrana je odgovorila 12. maja 2022. (u daljem tekstu: odgovor).²⁰

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

14. Tužilaštvo ostaje pri stavu da je zadržavanje g. Veseljija u pritvoru i dalje neophodno budući da u međuvremenu nije došlo do bitnije promene okolnosti koja bi se odrazila na već prihvaćene razloge za određivanje mere pritvora, te da je Apelacioni sud potvrdio da se uočene opasnosti ne umanjuju predloženim uslovima.²¹

15. U svom odgovoru, odbrana se usredsređuje na tri pitanja koja smatra spornim u izjašnjenju tužilaštva, i to, tvrdnju da tužilaštvo pogrešno prikazuje postupak vođen pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: MKSJ),²² svoju odluku da ne dostavi izjašnjenje o preispitivanju pritvora²³ i navode izvesnog pojedinca, prema kojima je Obaveštajna služba Kosova SHIK (u daljem tekstu: obaveštajna služba SHIK) učestvovala u vršenju pritiska na

¹⁷ KSC-BC-2020-06, F00760, odbrana g. Veseljija, *Zahtev odbrane za izmenu roka za dostavljanje izjašnjenja o produženju pritvora*, 6. april 2022, javno.

¹⁸ KSC-BC-2020-06, F00762, sudija za prethodni postupak, *Odluka po Veseljijevom zahtevu za produženje roka*, 7. april 2022, javno, stav 9(b).

¹⁹ KSC-BC-2020-06, F00790, specijalizovani tužilac, *Izjašnjenje tužilaštva o preispitivanju pritvora Kadrija Veseljija*, 2. maj 2022, javno, stav 1 i fusnota 2.

²⁰ KSC-BC-2020-06, F00800, odbrana g. Veseljija, *Odgovor Veseljijeve odbrane na izjašnjenje tužilaštva o preispitivanju pritvora Kadrija Veseljija (KSC-BC-2020-06/F00790)*, 12. maj 2022, poverljivo, sa poverljivim prilogom 1.

²¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 2.

²² Odgovor, stavovi 3-9.

²³ Odgovor, stav 10.

svedoke.²⁴ Odbrana zaključuje da tužilaštvo nije dokazalo da je produženje pritvora g. Veseljija neophodno.²⁵

III. MERODAVNO PRAVO

16. U članu 41(6) Zakona je predviđeno da Specijalizovana veća izdaju nalog za pritvor jedino onda kada postoji osnovana sumnja da je lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća i kada postoje jasni osnovi da se veruje: (i) da postoji rizik od bekstva; (ii) da će lice uništiti, izmeniti ili krivotvoriti dokaze o krivičnom delu, ili posebne okolnosti ukazuju na to da će ometati odvijanje krivičnog postupka; ili (iii) da će lice ponoviti krivično delo, dovršiti pokušano krivično delo ili učiniti krivično delo koje je zapretilo da će učiniti.

17. U članu 41(10) Zakona i pravilu 57(2) Pravilnika je predviđeno da, sve do pravosnažnosti presude ili do puštanja na slobodu, a po isteku roka od dva (2) meseca od donošenja poslednje odluke o pritvoru, sudija za prethodni postupak ili postupajući panel razmatra da li još uvek postoje razlozi za pritvor i izdaje odluku kojom se produžuje ili ukida pritvor.

18. U članu 41(12) Zakona stoji da se, pored pritvora, mogu naložiti sledeće mere kako bi se obezbedilo prisustvo optuženog tokom postupka, kako bi se sprečilo ponavljanje krivičnog dela ili kako bi se obezbedilo uspešno vođenje krivičnog postupka: sudski poziv, hapšenje, puštanje na slobodu optuženog uz kauciju, kućni pritvor, obećanje da optuženi neće napustiti svoje mesto boravka, zabrana približavanja određenim mestima ili licima, javljanje u stanicu policije ili drugo mesto i obavezno pohađanje popravnih programa.

19. Shodno pravilu 56(2) Pravilnika, panel se stara da pritvoreno lice ne boravi u pritvoru neopravdano dugo u periodu do početka suđenja i, u slučaju da dođe do

²⁴ Odgovor, stavovi 11-12.

²⁵ Odgovor, stav 13.

nepotrebnog odlaganja koje prouzrokuje specijalizovani tužilac, panel, pošto sasluša strane u postupku, može pustiti lice na slobodu pod uslovima koje smatra odgovarajućim.

IV. DISKUSIJA

A. RELEVANTNI KRITERIJUMI

20. Pri razmatranju pitanja da li još uvek postoje razlozi za pritvor na osnovu člana 41(10) Zakona i pravila 57(2) Pravilnika, sudija za prethodni postupak primenjuje kriterijume koji su već prihvaćeni u ranijim odlukama.²⁶

B. OSNOVANA SUMNJA

21. Kada je reč o minimalnom uslovu za produženje mere pritvora, u članu 41(6)(a) Zakona već na samom početku stoji uslov prema kojem mora da postoji osnovana sumnja da je pritvoreno lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća. To je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju mere pritvora izrečene pritvorenom licu.²⁷

22. Tužilaštvo tvrdi da zaključak sudije za prethodni postupak da i dalje postoji osnovana sumnja da je g. Veselji izvršio krivična dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, ostaje na snazi dokle god ne dođe do neke promene u okolnostima.²⁸ Odbrana ne iznosi argumente u vezi sa tim kriterijumom.

23. Sudija za prethodni postupak podseća da je u odluci o potvrđivanju optužnice utvrđeno da postoji dobro utemeljena sumnja, u skladu s članom 39(2) Zakona, da je g. Veseli krivično odgovoran za više zločina protiv čovečnosti (progon,

²⁶ Vidi, pored mnogih drugih, treću odluku o pritvoru, stav 41, i druge u njemu citirane izvore.

²⁷ Slično tome, v. ECtHR, *Merabishvili v. Georgia* [GC], br. 72508/13, [Judgment](#), 28. novembar 2017, stav 222.

²⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stav 5.

zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanci) i ratnih zločina (proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo), kažnjivih na osnovu članova 13, 14(1)(c) i 16(1)(a) Zakona.²⁹ Pored toga, sudija za prethodni postupak podseća da je takođe utvrđeno da postoji dobro utemeljena sumnja i kada su u pitanju nove optužbe koje je tužilaštvo g. Veseljiju stavilo na teret traženim izmenama optužnice.³⁰ Zaključci o novim optužbama su izvedeni na osnovu standarda koji je viši od minimalnog uslova osnovane sumnje predviđenog u članu 41(6)(a) Zakona.³¹

24. Shodno tome, sudija za prethodni postupak konstatuje da je i dalje ispunjen uslov iz člana 41(6)(a) i (10) Zakona.

C. NUŽNOST MERE PRITVORA

25. Kada se ispuni minimalni uslov iz člana 41(6)(a) Zakona, osnovi za lišavanje nekog lica slobode moraju da budu jasni, u smislu da moraju da budu detaljno obrazloženi.³² Pored toga, sudija za prethodni postupak podseća da na temelju raspoloživih dokaza ti konkretni i jasni osnovi moraju ići u prilog „verovanju“³³ da postoji bilo koja od opasnosti opisanih u tri stava člana 41(6)(b) Zakona, što ukazuje na mogućnost, a ne neminovnost, da će neka od pomenutih opasnosti nastupiti.³⁴ Drugim rečima, treba pokazati da je manje nego izvesno, ali više nego moguće da će se jedna ili više opisanih opasnosti ostvariti.³⁵ Kada odlučuje o tome

²⁹ Odluka o potvrđivanju optužnice, stav 521(a)(i)-(ii); druga odluka Apelacionog suda, stav 24.

³⁰ KSC-BC-2020-06, F00777, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrđivanju izmena u optužnici*, 22. april 2022, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 183. Poverljiva redigovana verzija (F00777/CONF/RED) i javna redigovana verzija (F00777/RED) zavedene su 22. aprila 2022, odnosno 6 maja 2022. Poverljiva manje redigovana verzija zavedena je 16. maja 2022. (F00777/CONF/RED2). Tražene izmene se podrobno opisuju u stavu 11.

³¹ Druga odluka Apelacionog suda, stav 21.

³² Prva odluka o pritvoru, stav 21; prva odluka Apelacionog suda, stavovi 18-19.

³³ V. uvodnu odredbu u članu 41(6)(b) Zakona.

³⁴ Prva odluka o pritvoru, stav 21.

³⁵ Prva odluka Apeleacionog suda, stav 17.

da li neko lice treba da se pusti na slobodu ili zadrži u pritvoru, sudija za prethodni postupak je dužan da razmotri alternativne mere za umanjivanje opasnosti opisanih u članu 41(6)(b) Zakona.³⁶

1. Opasnost od bekstva

26. Tužilaštvo tvrdi da bi g. Veselji, s obzirom na sve obimniji dokazni materijal koji mu se obelodanjuje i na mogućnost da će mu, ukoliko bude oglašen krivim, biti izrečena teška kazna, mogao imati dovoljno motiva da pribavi finansijska i prevozna sredstva potrebna da izbegne postupak pred Specijalizovanim većima.³⁷ Tužilaštvo dodaje da je g. Veselji i dalje uticajan na Kosovu, između ostalog zahvaljujući funkcijama koje je svojevremeno obavljao u obaveštajnoj službi, te da bi stoga imao načina da to učini.³⁸ Odbrana nije iznela argumente u vezi sa tim jasnim osnovom.

27. Pošto je razmotrio faktore i okolnosti koji se navode u odlukama o preispitivanju mere pritvora određene g. Veseljiju, sudija za prethodni postupak ostaje uveren da oni i dalje postoje. Konkretnije, sudija za prethodni postupak smatra da je g. Veselji upoznat sa optužbama koje mu se stavljaju na teret i sa mogućnošću da će mu biti odmerena teška kazna ukoliko bude oglašen krivim.³⁹ Pored toga, sudija za prethodni postupak smatra da g. Veselji i dalje igra značajnu ulogu na Kosovu usled položaja na kojima se svojevremeno nalazio. Prema tome, uticaj koji i dalje ima zahvaljujući svojim nekadašnjim funkcijama, naročito

³⁶ KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu*, 26. april 2017, javno, stav 114. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], br. 23755/07, [Judgment](#), 5. juli 2016. (u daljem tekstu: presuda u predmetu *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC]), stav 87 *in fine*; ECtHR *Idalov v. Russia* [GC], br. 5826/03, [Judgment](#), 22. maj 2012, stav 140 *in fine*.

³⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stav 8.

³⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stav 8.

³⁹ Prva odluka o pritvoru, stav 32; druga odluka o pritvoru, stav 32; treća odluka o pritvoru, stav 48.

poslovima koje je obavljao u obaveštajnim krugovima, mogao bi mu biti od pomoći u izbegavanju postupka pred Specijalizovanim većima, na primer tako što bi zatražio podršku svojih simpatizera odnosno simpatizera OVK, obezbedio pristup relevantnim podacima i pribavio potrebna finansijska i prevozna sredstva.⁴⁰

28. S obzirom na navedeno, i bez obzira na činioce navedene u prvoj odluci o pritvoru koji bi mogli ukazivati na suprotno,⁴¹ sudija za prethodni postupak konstatuje da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji pobeći.

2. Opasnost od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima

29. Tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost od ometanja sudskog postupka iz sledećih razloga: i) budući da je u javnosti poznata ličnost i da je bio uticajna politička i obaveštajna figura, g. Veselji ima pristup poverljivim ili osetljivim podacima i može da aktivira mrežu pristalica u cilju ometanja istrage tužilaštva i odvijanje krivičnog postupka,⁴² i (ii) od poslednje odluke o preispitivanju pritvora, g. Veselji je stekao dodatni uvid u inkriminišuće dokaze, kao i u identitet svedoka kojima su dodeljene zaštitne mere dok svedoče u sudnici.⁴³ Tužilaštvo dodaje da postoje brojni pokazatelji da bi g. Veselji mogao ometati pravdu, kao što je činjenica da su njemu potčinjeni pripadnici obaveštajne službe učestvovali u nadziranju, upućivanju pretnji i podmićivanju svedoka koji su pred MKSJ svedočili protiv nekadašnjih pripadnika OVK, te činjenica da g. Veselji ima mogućnosti da izdaje upustva licima umešanim u vršenje pritiska na moguće svedoke tužilaštva.⁴⁴ Po rečima tužilaštva, zaštitne mere ne obezbeđuju po sebi

⁴⁰ Odluka o potvrđivanju optužnice, stav 460; prva odluka o pritvoru, stav 32; druga odluka o pritvoru, stav 32; treća odluka o pritvoru, stav 48.

⁴¹ Prva odluka o pritvoru, stav 33.

⁴² Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 9, 11.

⁴³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 13.

⁴⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stav 12.

dovoljan stepen predostrožnosti protiv neminovno velike opasnosti od zastrašivanja svedoka ili pritiska na njih.⁴⁵ Tužilaštvo dalje tvrdi da sve te činioce valja sagledati u kontekstu opšte klime zastrašivanja svedoka i ometanja krivičnih postupaka protiv nekadašnjih pripadnika Oslobođilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK), što je nedavno potvrdio i nekadašnji šef istraga na MKSJ, Bob Rid, koji je saslušan kao svedok odbrane u jednom drugom predmetu pred Specijalizovanim većima.⁴⁶ Tužilaštvo dodaje da se pomenuti svedok, pored toga što je izjavio da je vršenje pritiska na svedoke duboko ukorenjeno na Kosovu, prisetio jednog konkretnog slučaja kada je svedok MKSJ, po dolasku u Hag i pošto je pristupio sudu, radije izabrao da bude optužen za nepoštovanje suda i poslat u zatvor nego da svedoči protiv nekadašnjih pripadnika OVK.⁴⁷ Najzad, tužilaštvo tvrdi da, budući da se okolnosti nisu promenile, i dalje stoji zaključak da će g. Veselji ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ukoliko bude pušten na slobodu.⁴⁸

30. U odgovoru, odbrana najpre iznosi da tužilaštvo pogrešno predstavlja predmet *Haradinaj* sa MKSJ.⁴⁹ Konkretnije, kada je reč o svedoku koji je odbio da dâ iskaz, odbrana tvrdi da MKSJ nije izričito konstatovao da je dotični odbio da svedoči zbog toga što je bio izložen pritiscima.⁵⁰ Pored toga, po rečima odbrane, kada je ranije svedočenje istog svedoka u predmetu *Limaj* usvojeno u spis tokom ponovljenog suđenja u predmetu *Haradinaj*, postupajuće veće nije u svom obrazloženju o prihvatanju datog dokaza pomenulo vršenje pritiska na svedoke.⁵¹

31. Dalje, odbrana odgovara da nisu dokazani navodi na osnovu kojih je konstatovano da su pripadnici obaveštajne službe pod nadležnošću g. Veseljija

⁴⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stav 13.

⁴⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stav 14.

⁴⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stav 14

⁴⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stav 15.

⁴⁹ Odgovor, stav 3.

⁵⁰ Odgovor, stavovi 4-8.

⁵¹ Odgovor, stav 9.

učestvovali u nadziranju, upućivanju pretnji i podmićivanju svedoka koji su pred MKSJ svedočili protiv nekadašnjih pripadnika OVK, i da se s razlogom može smatrati da [BRISANO] g. Blaca [BRISANO] bio obaveštajni agent srpske državne [BRISANO].⁵²

32. Sudija za prethodni postupak podseća da je ranije već utvrđeno: (i) da g. Veselji ima mogućnost da izdaje upustva jednom licu koje je bilo u kontaktu sa Specijalizovanim većima i da se na taj način neposredno umešao u stvar koja se tiče Specijalizovanih veća,⁵³ i (ii) da g. Veselji i dalje igra bitnu ulogu na Kosovu s obzirom na ranije funkcije,⁵⁴ a zahvaljujući kojima je još uvek u mogućnosti da, na primer, stekne pristup podacima ili zadobije podršku drugih lica.⁵⁵ Sudija za prethodni postupak takođe podseća da je konstatovao da su, prema dokazima, pripadnici obaveštajne službe SHIK učestvovali u vršenju pritiska na svedoke u vreme kad se g. Veselji nalazio na čelu te službe.⁵⁶ U vezi s ponovljenom tvrdnjom odbrane⁵⁷ da se navodi koje iznosi g. Blaca, [BRISANO], da je on bio obaveštajni agent srpske državne službe, sudija za prethodni postupak najpre napominje da nije u obavezi da se vraća na argumente o kojima je već vođena diskusija.⁵⁸ U svakom slučaju, kada je reč o tvrdnji odbrane da g. Blaca po svemu sudeći nikada nije bio pripadnik obaveštajne službe SHIK, sudija za prethodni postupak smatra da taj argument ne utiče na zaključke iz presude prištinskog Okružnog suda da [BRISANO].⁵⁹ Što se pak tiče dokumenta koji, kako se tvrdi, potvrđuje da je

⁵² Odgovor, stav 11.

⁵³ Prva odluka o pritvoru, stav 44; prva odluka Apelacionog suda, stav 38; druga odluka o pritvoru, stav 35; druga odluka apelacionog suda, stav 34; treća odluka o pritvoru, stav 52.

⁵⁴ V. gore, stav 27.

⁵⁵ Prva odluka o pritvoru, stav 43; prva odluka Apelacionog suda, stav 40; druga odluka o pritvoru, stav 35; druga odluka Apelacionog suda, stav 34; treća odluka o pritvoru, stav 52.

⁵⁶ Treća odluka o pritvoru, stav 52 i drugi u njemu citirani izvori.

⁵⁷ V. npr. KSC-BC-2020-06, F00151, odbrana g. Veseljija, *Zahtev za privremeno puštanje na slobodu g. Veseljija*, 17. decembar 2020, javno, stavovi 25-27, s poverljivim prilogima 1-7.

⁵⁸ Vidi, pored mnogih drugih, KSC-BC-2020-04, IA003/F00005, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Pjetera Šalje na odluku o preispitivanju pritvora*, 11. februar 2022, poverljivo, stav 18. Javna redigovana verzija izdata je istog dana, v. IA003/F00005/RED.

⁵⁹ Treća odluka Apelacionog suda, stav 23 i drugi u njemu citirani izvori.

g. Blaca bio obaveštajni agent srpske državne službe,⁶⁰ sudija za prethodni postupak smatra da dati dokument ne utiče na gorepomenuti zaključak. Naime, sudija za prethodni postupak primećuje da [BRISANO]. To dodatno potvrđuje i presuda prištinskog Okružnog suda, u kojoj stoji da [BRISANO].⁶¹ Nezavisno od svega navedenog, sudija za prethodni postupak podseća da u ovoj fazi postupka nije neophodno sa sigurnošću utvrditi da je g. Veselji doprineo ometanju postupaka vođenih pred MKSJ ili da ih je pokušao omesti u prošlosti, već da postoji *rizik* da će ometati postupke Specijalizovanih veća u budućnosti. Pored toga, ova konstatacija ne utiče na gorenavedene zaključke da se g. Veselji neposredno umešao u jednu stvar koja se tiče Specijalizovanih veća i da još uvek igra važnu ulogu na Kosovu. Sudija za prethodni postupak je stoga i dalje uveren da [BRISANO],⁶² kao i dokazani slučaj mešanja u stvar koja se tiče Specijalizovanih veća izdavanjem uputstava jednom licu, pokazuju da postoji opasnost da bi g. Veselji mogao iskoristiti svoj uticaj na Kosovu kako bi ometao postupak pred Specijalizovanim većima.

33. Sudija za prethodni postupak podseća da zaštitne mere koje su na snazi nisu sasvim dovoljne da bi umanjile opasnost od ometanja postupka⁶³ i konstatuje da na Kosovu vlada klima zastrašivanja svedoka i ometanja krivičnih postupaka protiv nekadašnjih pripadnika OVK, što – mada to samo po sebi nije presudno – upućuje na kontekst u kome valja sagledati zaključke u odnosu na g. Veseljia lično.⁶⁴ S tim u vezi, sudija za prethodni postupak napominje da je postojanje klime

⁶⁰ V. prilog 1 uz odgovor. Sudija za prethodni postupak napominje da prevod dostavljen uz izvorni dokument u prilogu 1 nije zvanični prevod.

⁶¹ Treća odluka Apelacionog suda, stav 23 i drugi u njemu citirani izvori.

⁶² [BRISANO].

⁶³ Treća odluka o pritvoru, stav 53.

⁶⁴ Prva odluka o pritvoru, stav 48; prva odluka Apelacionog suda, stavovi 40, 48; druga odluka o pritvoru, stav 36; treća odluka o pritvoru, stav 54. Što se tiče ocene o ranije predloženim uslovima za privremeno puštanje na slobodu, Apelacioni sud je potvrdio da vladajuća klima zastrašivanja svedoka i vršenje pritiska na njih predstavljaju relevantne „kontekstualn[e] faktor[e]“, v. KSC-BC-2020-06, IA015/F00005, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o vraćenju odluci o preispitivanju pritvora i o redovnom preispitivanju pritvora* (u daljem tekstu: Odluka po Seljimijevoj žalbi), 25. mart 2022, poverljivo, stav 43. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA015/F00005/RED.

zastašivanja svedoka na Kosovu nedavno potvrđeno u presudi u jednom drugom predmetu pred Specijalizovanim većima.⁶⁵ S obzirom na navedene konstatacije, nije neophodno osvrnuti se na argumente strana u postupku o slučajevima koji se tiču svedoka u drugim postupcima povezanim sa OVK. Sudija za prethodni postupak takođe podseća da opasnost od ometanja postupka ne mora da se ostvari tako što će optuženi lično manipulirati dokazima ili vršiti uticaj odnosno pritisak na svedoke, već je dovoljno da optuženo lice podstakne druge da to učine ili da na drugi način doprinese ostvarenju pomenute opasnosti.⁶⁶

34. Najzad, sudija za prethodni postupak smatra da pomak ostvaren u fazi prethodnog postupka posle donošenja treće odluke o pritvoru – imajući naročito u vidu da je tužilaštvo predalo svoj pretpretresni postupak i spisak svedoka,⁶⁷ kao i napredak ostvaren u obelodanjivanju identiteta svedoka kojima su dodeljene zaštitne mere u sudnici – povećava opasnost od ometanja postupka jer će g. Veselji imati više informacija o optužbama koje mu se stavljaju na teret. Sudija za prethodni postupak stoga zaključuje da, s obzirom na to da se g. Veselji dokazano umešao u stvar koja se tiče Specijalizovanih veća i da još uvek igra važnu ulogu na Kosovu, širi uvid u dokaze na kojima počivaju teške optužbe koje mu se stavljaju na teret, a koji je stekao po donošenju treće odluke o pritvoru, uvećava opasnost da od ometanja postupka.⁶⁸

35. Shodno tome, sudija za prethodni postupak zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji ometati tok postupka pred Specijalizovanim većima.

⁶⁵ KSC-BC-2020-07, F00611/RED, Pretresni panel II, *Javna redigovana verzija presude*, 18. maj 2022, javno, stavovi 576-579.

⁶⁶ KSC-BC-2020-06, IA003/F00005/RED, Apelacioni sud, *Javna redigovana verzija odluke po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom puštanju na slobodu*, 30. april 2021, javno, stav 59.

⁶⁷ KSC-BC-2020-06, F00631, specijalizovani tužilac, *Pretpretresni podnesak sa spiskom svedoka i spiskom dokaznih predloga* (u daljem tekstu: materijal po pravilu 95(4)), 17. decembar 2021, poverljivo, sa strogo poverljivim i *ex parte* priložima 1-3. Javna redigovana verzija sa poverljivim redigovanim priložima 1-3 izdata je 21. decembra 2021, F00631/RED. Korigendum sa dva strogo poverljiva i *ex parte* priloga i jednim poverljivim prilogom dostavljen je 24. februara 2022, F00709.

⁶⁸ V. takođe drugu odluku Apelacionog suda, stavovi 31-33.

3. Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

36. Tužilaštvo navodi da se ta opasnost mora sagledati u kontekstu: (i) ustaljene i kontinuirane klime zastrašivanja svedoka i vršenja pritiska na njih; (ii) šireg uvida g. Veseljija stekao u dokaze koji ga terete, i (iii) važnog i uticajnog položaja koji optuženi i dalje zauzima na Kosovu.⁶⁹

37. Sudija za prethodni postupak podseća da, premda opasnost od ometanja postupka ne porazumeva nužno opasnost od izvršenja novih krivičnih dela, u okolnostima ovog predmeta za ocenu opasnosti od novih krivičnih dela relevantni su isti faktori koji su relevantni i za ocenjivanje opasnosti od ometanja postupka.⁷⁰ Sudija za prethodni postupak takođe podseća da je dovoljno da optuženi podstakne druge na nova krivična dela ili da im pomogne da ih izvrše, ili na neki drugi način doprinese njihovom izvršenju.⁷¹

38. Što se tiče činjeničnog stanja koje treba razmotriti, uz konstataciju o opštoj klimi zastrašivanja svedoka, sudija za prethodni postupak najpre konstatuje sledeće: (i) g. Veselji je sposoban i dokazano spreman da se upliće u postupke pred Specijalizovanim većima; (ii) zahvaljujući značajnoj ulozi koju još uvek ima na Kosovu u stanju je da pribavi sredstva pomoću kojih može da se umeša u postupke pred Specijalizovanim većima, i (iii) ima širi uvid u tezu tužilaštva protiv njega s obzirom na pomak ostvaren u prethodnom postupku otkako je donesena treća odluka o pritvoru, a posebno otkako je tužilaštvo predalo svoj pretpretesni podnesak i obelodanilo identitet svedoka kojima su dodeljene zaštitne mere za svedočenje u sudnici.⁷²

⁶⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 16.

⁷⁰ Prva odluka o pritvoru, stav 52; druga odluka o pritvoru, stav 39; treća odluka o pritvoru, stav 57.

⁷¹ Prva odluka o pritvoru, stavovi 25, 52; druga odluka o pritvoru, stav 39; treća odluka o pritvoru, stav 57.

⁷² V. gore, stavovi 32-34.

39. Na osnovu navedenog, sudija za prethodni postupak smatra da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji, pod bilo kojim vidom odgovornosti, izvršiti krivična dela slična osnovnim delima za koja se tereti, protiv lica koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su svedočili ili bi mogli da svedoče u predmetu, odnosno treba da pristupe Specijalizovanim većima.

40. Shodno tome, sudija za prethodni postupak zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela.

4. Zaključak

41. Sudija za prethodni postupak zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji pobeći, ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršiti nova krivična dela protiv lica koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su svedočili ili bi mogli da svedoče u predmetu, odnosno treba da pristupe Specijalizovanim većima. Sudija za prethodni postupak će u daljem tekstu oceniti da li navedene opasnosti mogu adekvatno da se umanje bilo kakvim uslovima za puštanje g. Veseljija na slobodu.

D. USLOVNO PUŠTANJE NA SLOBODU

42. Tužilaštvo tvrdi da se opasnosti o kojima je reč ne mogu umanjiti nikakvim uslovima pod kojima bi optuženi bio pušten na slobodu na Kosovu.⁷³ Konkretnije, tužilaštvo podseća na zaključak sudije za prethodni postupak, potvrđen od strane Apelacionog suda, prema kojem ni ranije predloženi uslovi niti dodatni uslovi za koje bi sudija izdao nalog *proprio motu*, ne bi omogućili da se u dovoljnoj meri umanje postojeće opasnosti.⁷⁴ Tužilaštvo dodaje da se čini da se odbrana pomirila

⁷³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 24.

⁷⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 25-27.

sa tom činjenicom budući da nije dostavila izjašnjenje i nije predložila dodatne uslove.⁷⁵

43. Odbrana odgovara da to što je nije dostavila izjašnjenje o preispitivanju mere pritvora ne treba tumačiti kao znak da prihvata da se ni ranije predloženim uslovima niti dodatnim uslovima za koje sudija za prethodni postupak izda nalog *proprio motu* ne mogu u dovoljnoj meri umanjiti postojeće opasnosti.⁷⁶

44. Kao što je konstatovano u prethodnim odlukama o pritvoru, rizik od bekstva može se ublažiti u dovoljnoj meri pošto se g. Veselji obavezao da će boraviti u kućnom pritvoru, predati svoje putne isprave i pridržavati se zabrane putovanja.⁷⁷ Takav zaključak dodatno potkrepljuju garancije policije Kosova da [BRISANO].⁷⁸

45. Kada je pak reč o opasnosti od ometanja postupka pred Specijalizovanim većima odnosno od izvršenja novih krivičnih dela, sudija za prethodni postupak podseća na svoj raniji zaključak da ni već predloženi uslovi niti dodatni uslovi za koje bi on izdao nalog *proprio motu* ne bi mogli u dovoljnoj meri da umanje postojeće opasnosti.⁷⁹ S obzirom na to da u međuvremenu situacija u vezi s tim nije promenila, taj raniji zaključak i dalje stoji.

46. Što se tiče mogućih dodatnih mera, imajući u vidu da obaveza sudije za prethodni postupak da *proprio motu* ispita i oceni sve opravdane uslove, a ne samo uslove koje predloži odbrana, nije neograničena⁸⁰ i, naročito, imajući u vidu da sudija za prethodni postupak nije dužan da *proprio motu* ispita i oceni svaki od mogućih uslova, ukoliko se oni ne primenjuju često u kontekstu privremenog puštanja na slobodu ili ih nisu pomenule strane u postupku,⁸¹ po mišljenju sudije za prethodni postupak, a na osnovu raspoloživih podataka o sposobnosti policije

⁷⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stav 29.

⁷⁶ Odgovor, stav 10.

⁷⁷ Prva odluka o pritvoru, stav 58; druga odluka o pritvoru, stav 46; treća odluka o pritvoru, stav 79.

⁷⁸ Treća odluka o pritvoru, stav 79; podnesak policije Kosova, str. 2-4, 6.

⁷⁹ Treća odluka o pritvoru, stav 99.

⁸⁰ Treća odluka Apelacionog suda, stav 56; v. takođe odluku po Seljimijevoj žalbi, stav 50.

⁸¹ Treća odluka Apelacionog suda, stavovi 42, 57.

Kosova da primeni mere nadziranja, nikakve dodatne mere koje bi se opravdano mogle uzeti u obzir ne bi omogućile da se u dovoljnoj meri umanje uočene opasnosti.⁸²

47. S tim u vezi, sudija za prethodni postupak podseća da mere koje se primenjuju o pritvorskoj jedinici Specijalizovanih veća, gledano u celini, garantuju pouzdanu zaštitu u slučaju nenadziranih poseta i komunikacije kako sa članovima porodice, tako i sa unapred odobrenim posetiocima u cilju da se opasnost od ometanja postupka i od izvršenja novih krivičnih dela svede na minimum.⁸³ Pored toga, pritvorska jedinica predstavlja kontrolisanu sredinu u kojoj je lakše utvrditi odnosno sprečiti eventualne povrede poverljivosti podataka.⁸⁴ Sudija za prethodni postupak podseća da je njegovo diskreciono pravo da uporedi uslove koje predlaže odbrana sa uslovima u pritvorskoj jedinici Specijalizovanih veća⁸⁵ i da ostaje uveren da se pomenute opasnosti mogu umanjiti u dovoljnoj meri jedino putem sistema nadziranja komunikacija g. Veseljija na način koji se primenjuje u pritvorskoj jedinici Specijalizovanih veća. Sudija za prethodni postupak stoga smatra da ni predloženi uslovi niti drugi eventualni uslovi koje bi on mogao da odredi ne omogućavaju da se u dovoljnoj meri umanje opasnost da će g. Veselji ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili da će izvršiti nova krivična dela.

E. SRAZMERNOST MERE PRITVORA

48. Tužilaštvo tvrdi da je sudija za prethodni postupak uvek ocenjivao opravdanost mere pritvora određene g. Veseljiju vodeći računa o konkretnim okolnostima u predmetu u vreme preispitivanja pritvora, pri čemu se nije upuštao

⁸² Treća odluka o pritvoru, stav 98; v. takođe odluku po Seljimijevoj žalbi, stav 50.

⁸³ Treća odluka o pritvoru, stav 89.

⁸⁴ Treća odluka Apelacionog suda, stav 38.

⁸⁵ Odluka po Seljimijevoj žalbi, stav 35.

u nagađanja o ukupnom trajanju pritvora⁸⁶ Tužilaštvo dodaje da je Apelacioni sud redovno potvrđivao zaključke sudije za prethodni postupak u vezi s tim.⁸⁷ Po rečima tužilaštva, u predmetu je ostvaren napredak i on se bliži pretresnoj fazi, tužilaštvo je predalo svoj pretpretresni podnesak, kao i spisak svedoka i dokaza, i nastavlja da obelodanjuje materijal po pravilima 102(3) i 103.⁸⁸ Imajući takođe u vidu opseg i složenost predmeta, dugogodišnju kaznu zatvora koja će optuženom biti odmerena ukoliko bude oglašen krivim, i činjenicu da se uočene opasnosti ne mogu umanjiti predloženim uslovima, tužilaštvo smatra da je produženje pritvora opravdano i srazmerno.⁸⁹ Odbrana nije iznela argumente u vezi sa ovim pitanjem.

49. Sudija za prethodni postupak najpre podseća na značaj načela srazmernosti prilikom odlučivanja o opravdanosti pritvora pre početka suđenja - što se vidi iz člana 56(2) Pravilnika.⁹⁰ Trajanje pritvora do početka suđenja predstavlja jedan od činilaca koje valja uzeti u obzir zajedno sa stepenom opasnosti opisanih u članu 41(6)(b) Zakona kako bi se utvrdilo da li, kada se svi faktori uzmu u obzir, dalji pritvor „prestaje da bude opravdan“, a pritvoreno lice mora biti pušteno na slobodu.⁹¹ Međutim, pitanje da li je trajanje pritvora pre početka suđenja opravdano ne može se ocenjivati na apstraktnom nivou. Da li je opravdano da se optuženi zadrži u pritvoru mora se ocenjivati na osnovu činjeničnog stanja u predmetu i u skladu sa konkretnim okolnostima predmeta.⁹²

50. G. Veselji je uhapšen 5. novembra 2020, što znači da je do sadašnjeg preispitivanja mere pritvora u pritvoru proveo nešto više od 18 meseci. Shodno

⁸⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stav 30.

⁸⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stav 30.

⁸⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stav 31.

⁸⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 32.

⁹⁰ KSC-BC-2020-07, IA001/F00005, Apelacioni sud, *Odluka po žalbi Hisnija Gucatiya o pitanjima u vezi sa hapšenjem i pritvorom*, 9. decembar 2020, javno, stavovi 72-73.

⁹¹ Vidi, slično tome, KSC-BC-2020-06, IA002/F00005/RED, Apelacioni sud, *Javna redigovana verzija odluke po žalbi Jakupa Krasničija na odluku o privremenom puštanju na slobodu*, 30. april 2021, javno, stav 69.

⁹² ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 90.

tome, sudija za prethodni postupak će sada oceniti da li je taj vremenski period opravdan s obzirom na konkretne okolnosti koje se tiču g. Veseljija.

51. Sudija za prethodni postupak podseća: (i) da se g. Veselji tereti po deset tačaka optužnice za teška krivična dela prema međunarodnom pravu, i to za progon na političkoj i/ili nacionalnoj osnovi, zatvaranje i/ili protivzakonito ili proizvoljno hapšenje i lišavanje slobode, druge nehumane postupke, surovo postupanje, mučenje, ubistvo i prisilne nestanke lica;⁹³ (ii) da je, prema navodima, igrao važnu ulogu u izvršenju tih krivičnih dela;⁹⁴ (iii) da bi, ukoliko bude oglašen krivim, mogao da bude osuđen na dugogodišnju kaznu zatvora; (iv) da je postupak protiv g. Veseljija složen,⁹⁵ i (v) da se opasnosti opisane u članu 41(6)(b)(ii) i (iii) Zakona ne mogu umanjiti predloženim odnosno dodatnim uslovima.⁹⁶

52. Sudija za prethodni postupak takođe napominje da su po donošenju treće odluke o pritvoru ostvareni važni proceduralni pomaci u cilju da se predmet u dogledno vreme prosledi na pretres.⁹⁷ Konkretnije: (i) dostavljen je pretpretresni podnesak tužilaštva, kao i tabela po pravilu 109(c) Pravilnika;⁹⁸ (ii) tužilaštvo je okončalo obelodanjivanje po pravilu 102(1)(b) Pravilnika;⁹⁹ (iii) tužilaštvo je pregledalo sav materijal po pravilu 103 u svom posedu zaključno

⁹³ Potvrđena optužnica, stav 179.

⁹⁴ Potvrđena optužnica, stavovi 5, 32, 39, 40, 43, 44, 49, 51, 55-57, 178.

⁹⁵ Treća odluka o pritvoru, stav 107 i drugi u njemu citirani izvori. Sudija za prethodni postupak takođe napominje da tužilaštvo namerava da koristi iskaze 326 svedoka, v. prilog 2 uz materijal po pravilu 95(4).

⁹⁶ V. gore, stav 47.

⁹⁷ S tim u vezi, sudija za prethodni postupak podseća da se ocena srazmernosti mere pritvora g. Veseljija, mora zasnivati na konkretnom vremenu provedenom u pritvoru pre suđenja, a ne na procenama tužilaštva, za koje se pokazalo da nisu tačne, v. treću odluku o pritvoru, stav 109.

⁹⁸ Materijal po pravilu 95(4); KSC-BC-2020-06, F00663, specijalizovani tužilac, *Podnesak tužilaštva sa tabelom po pravilu 109(c)*, 28. januar 2022, javno sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogom 2.

⁹⁹ KSC-BC-2020-06, F00670, specijalizovani tužilac, *Obaveštenje tužilaštva o obelodanjivanju materijala po pravilu 102(1)(b) i o pratećim zahtevima*, 31. januar 2022, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 1, sa strogo poverljivim i *ex parte* priložima 1-9. Poverljiva redigovana verzija zavedena je istog dana, F00670/CONF/RED; v. takođe transkript zasedanja, 24. mart 2022, javno, str. 1067, red 24, do str. 1068, red 13.

sa 31. januarom 2022,¹⁰⁰ (iv) tužilaštvo treba do 30. juna 2022. da pregleda sav materijal po pravilu 103 koji je dobilo posle 31. janura 2022. i da preda zahteve za određivanje zaštitnih mera ili obelodani taj materijal;¹⁰¹ (v) tužilaštvo treba do 30. septembra 2022. da dovrši obradu trenutno nerešenih zahteva odbrane za obelodanjivanje materijala po pravilu 102(3) Pravilnika, da zatraži zaštitne mere ili ospori relevantnost tog materijala i da obelodani sav materijal koji nije predmet zahteva za zaštitne mere ili osporavanja relevantnosti;¹⁰² (vi) sudija za prethodni postupak izdao je odbrani nalog da dostavi svoj pretpretresni podnesak do 21. oktobra 2022, kako bi se tokom predstojećih nedelja predmet prosledio pretresnom panelu,¹⁰³ i (vii) u toku je diskusija o tome kako da se predmet racionalizuje.¹⁰⁴ Pored toga, na osnovu člana 41(10) Zakona i pravila 57(2) Pravilnika, mera pritvora određena g. Veseljiju treba da se preispituje svaka dva meseca ili čim se okolnosti promene.

53. Na osnovu navedenog, a za potrebe redovnog preispitivanja pritvora g. Veseljija na osnovu člana 41(10) Zakona i pravila 57(2) Pravilnika, sudija za prethodni postupak zaključuje da vreme koje je g. Veselji proveo u pritvoru pre početka suđenja nije nesrazmerno dugo.

¹⁰⁰ KSC-BC-2020-06, transkript zasedanja (u daljem tekstu: transkript od 20. maja 2022), 20. maj 2022, javno, str. 1224, red 23, do str. 1226, red 16.

¹⁰¹ Transkript od 20. maja 2022, str. 1323, redovi 10-14.

¹⁰² Transkript od 20. maja 2022, str. 1323, redovi 18-24.

¹⁰³ Transkript od 20. maja 2022, str. 1324, redovi 3-5.

¹⁰⁴ V. npr. transkript od 20. maja 2022, str. 1299, red 16 do str. 1319, red 11; KSC-BC-2020-06, F00810, Krasnićijeva odbrana, *Predlog Krasnićijeve odbrane za racionalizaciju predmeta*, 20. maj 2022, poverljivo.

V. DISPOSITIV

54. Iz navedenih razloga, sudija za prethodni postupak

- a) **NALAŽE** da se g. Veseljiju produži pritvor;
- b) **NALAŽE** odbrani da, ukoliko želi, dostavi izjašnjenje o narednom preispitivanju mere pritvora određene g. Veseljiju do srede, **29. juna 2022**, dok odgovore i replike na izjašnjenje treba podneti u skladu sa rokovima navedenim u pravilu 76 Pravilnika;
- c) **NALAŽE** tužilaštvu da, ukoliko odbrana odluči da ne dostavi izjašnjenje u navedenom roku, svoje izjašnjenje o sledećem preispitivanju mere pritvora određene g. Veseljiju podnese do srede, **6. jula 2022**, a odbrani da se, ukoliko želi, na to izjašnjenje izjasni do **ponedeljka, 18. jula 2022**, i
- d) **NALAŽE** odbrani da do **petka, 3. juna 2022**, dostavi javnu redigovanu verziju odgovora ili da saopšti može li se datom dokumentu promeniti oznaka stepena tajnosti u „javno“.

/potpis na originalu/

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

U četvrtak, 26. maja 2022.

U Hagu, Holandija